

Vergaderjaar 2019–2020

29 385

Aanleg en de aanpassing van hoofdinfrastructuur

Nr. 106

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 november 2019

Met onze brief «instandhouding rijksinfrastructuur» van 17 september jl. (Kamerstuk 35 300 A, nr. 5) heb ik u geïnformeerd over een gerichte onderhoudsimpuls: RWS zal in de komende drie jaar voor een totaalbedrag van circa € 100 miljoen aan extra onderhoudsprojecten uitvoeren. Deze maatregel heeft een direct effect op het risico van verstoringen en vermindert de groei van het uitgesteld onderhoud. Deze impuls is één van de concrete maatregelen die ik heb getroffen in de Ontwerpbegroting 2020. De andere maatregelen zijn het toevoegen van budget voor het beheer en onderhoud in de lopende meerjarenperiode en het verhogen van de risicoreservering. Ten behoeve van de langjarige instandhoudingsbehoefte wordt het beeld verscherpt door externe audits die momenteel worden uitgevoerd op de object beheersregimes en het VenR-prognoserapport van RWS en op de BOV-reeksen van ProRail. Uw Kamer wordt medio 2020 geïnformeerd over de uitkomsten.

Ondanks de reeds genomen maatregelen en stappen heb ik aangegeven geen kansen te willen missen. De toename van uitgesteld onderhoud leidt tot een vergrote kans op storingen en heeft ook negatieve gevolgen voor de doelmatigheid van het onderhoud. Op mijn verzoek heeft RWS onderzocht of de inpasbaarheid van extra onderhoudsprojecten op korte termijn mogelijk is, onder andere door het ontstaan van vertraging bij andere projecten. In het WGO begrotingsonderzoek Infrastructuur en Waterstaat van 9 oktober jl. heb ik toegezegd dat u hierover voor het notaoverleg MIRT van 25 november a.s. wordt geïnformeerd.

Versnelling werkzaamheden beheer en onderhoud

Na onderzoek van RWS is gebleken dat een versnelling van onderhoudswerkzaamheden met een omvang van circa € 165 mln. mogelijk is. Net zoals bij de impuls is het accent gelegd op onderhoudswerkzaamheden

die «merkbaar en maakbaar» zijn, dat wil zeggen dat ze een direct effect hebben op het risico van verstoringen en tevens relatief snel zijn in te passen in de onderhoudsprogrammering van RWS. Het versnellen van onderhoudswerkzaamheden vermindert de voorraad aan uitgesteld onderhoud, maar desondanks is de inschatting dat deze per saldo vooralsnog zal toenemen.

Het overgrote deel van de versnelling ad € 122,4 mln. heeft betrekking op het hoofdwegennet. De maatregelen op het hoofdwegennet zijn met name gericht op de verlichting, geleiderails en fauna-afrastering. Op het hoofdwatersysteem betreft het werkzaamheden aan hydraulische installaties, maalgangen en het vervangen van verouderde besturings- en bedieningsinstallaties. Ten slotte zijn ook op het hoofdvaarwegennet nog enkele extra maatregelen naar voren gekomen ten behoeve van damwanden, bedieningsinstallaties van sluizen en baggerwerkzaamheden.

In totaal wordt samen met de eerder aangekondigde impuls ruim € 260 mln. aan extra onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. De werkzaamheden worden door RWS toegevoegd aan lopende contracten of reeds voorziene opdrachten. Hierdoor kunnen de extra werkzaamheden in 2020 of 2021 van start en worden deze uiterlijk in 2022 afgerond. Door de versnelling is de flexibele ruimte in de lopende contracten voor aanvullende onderhoudswerkzaamheden grotendeels benut.

In onderstaande tabel is de verdeling per netwerk weergegeven van het extra onderhoud in de komende jaren. In de bijlage bij deze kamerbrief is een overzicht opgenomen van het totaal aan extra onderhoudswerkzaamheden.

Tabel 1: samenstelling extra werkzaamheden BenO in mln. euro

	HWN	HVWN	HWS	Totaal
Impuls BenO	11,0	85,6	-	96,6
Versnelling BenO	122,4	30	12,3	164,7
Totaal	133,4	115,6	12,3	261,3

De eerder aangekondigde impuls van ca. € 100 mln. betrof met name aanvullende onderhoudswerkzaamheden aan het hoofdvaarwegennet. Bij de keuze van deze werkzaamheden is nadrukkelijk rekening gehouden met de aandachtspunten die door de Algemene Rekenkamer werden genoemd in haar rapportage over gebruiksbeperkingen in het hoofdvaarwegennet.¹ De maakbaarheid van de impuls werd vooral begrensd door de noodzaak om de extra werkzaamheden op korte termijn binnen de beschikbare capaciteit van RWS en de markt te realiseren, niet primair door het financiële kader.

Na de mededeling van de impuls is duidelijk geworden dat er ruimte ontstond in de programmering van RWS, omdat aanlegprojecten vertraging hebben opgelopen. Deze vertraging biedt ook ruimte in de begroting om een versnelling te faciliteren. Er is geen sprake van een intensivering binnen beheer en onderhoud van de RWS-netwerken, maar van een versnelling van werkzaamheden die in latere jaren geprogrammeerd stonden. De vastgestelde budgetten voor zowel beheer en onderhoud als de vertraagde aanlegprojecten blijven over de gehele looptijd van het Infrastructuurfonds en Deltafonds gelijk. De budgettaire

¹ Algemene Rekenkamer, Resultaten verantwoordingsonderzoek 2018 Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, mei 2019. Kamerstuk 35 200 XII, nr. 2.

verwerking van de bovengenoemde mutaties zal plaatsvinden bij Voorjaarsnota 2020.

Stand van zaken verbeteringen Instandhouding

In onze brief over de ontwikkelingen omtrent de instandhouding van rijksinfrastructuur van 28 mei jongstleden (Kamerstuk 35 000 A, nr. 98) is toegezegd uw Kamer te informeren over de verbeteringen die nodig zijn ten behoeve van de instandhouding. De verbeteringen richten zich zowel op de beheersing van de budgetten als het verbeteren van het inzicht in en sturing op het areaal.

Zoals in de inleiding van deze brief al vermeld zijn voor de korte termijn in de Ontwerpbegroting 2020 maatregelen getroffen die gericht zijn op het borgen van voldoende budget voor onderhoud. De eerder aangekondigde impuls en de in deze brief aangekondigde versnelling dragen bij aan het beperken van de groei van het uitgestelde onderhoud. Om het beeld van de langjarige instandhoudingsbehoefte te verscherpen laten we de financiële opgave voor de instandhouding bij alle modaliteiten extern toetsen.

Ten behoeve van het verbeteren van het inzicht gaan we de begrippen, onderhoudsreeksen en afwegingskaders bij instandhouding daar waar mogelijk uniformeren. Dit biedt tevens voordelen in het kader van het Mobiliteitsfonds om modaliteit-overstijgend te kunnen werken. Deze verbetering is in samenwerking met ProRail en Rijkswaterstaat in gang gezet. Ik zal u medio 2020 informeren over de resultaten, tezamen met de langjarige instandhoudingsbehoefte.

Tot slot is toegezegd om net als bij ProRail uw Kamer regelmatig te informeren over de staat van de infrastructuur op de RWS-netwerken. Ik verwacht eind volgend jaar een eerste rapportage aan uw Kamer te kunnen toesturen.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
C. van Nieuwenhuizen Wijbenga

Overzicht maatregelen impuls en versnelling beheer en onderhoud

<i>Locatie</i>	<i>Omschrijving</i>
Hoofdvaarwegennet	
1 Vaarwegen Zuid-Nederland	Onderhoud aan diverse sluizen en bruggen in of over het hoofdvaarwegennet in Zuid-Nederland (Limburg en Brabant), o.a. remmingwerken en bodembeschermingen. Hiermee wordt de kans op hinder/stremmingen voor de scheepvaart verkleind en afsluitingen voor wegverkeer voorkomen.
2 Hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl	Het aanpakken van diverse sluizen en bruggen op de hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl. Hiermee wordt de kans op hinder/stremmingen voor de scheepvaart verkleind en afsluitingen voor wegverkeer voorkomen. Voorbeelden zijn sluis Farmsum en het herstellen van een losplaats, die niet meer gebruikt wordt vanwege verzakkingen.
3 Maas-Waalkanaal	Vooruitlopend op de vervanging en renovatie van diverse objecten, waaronder sluis Weurt, zullen er maatregelen genomen worden welke toekomstige storingen zullen beperken.
4 Zandkreeksluis	Aanvullend op de reeds geplande renovatie van de Zandkreeksluis (uitvoering 2021–2022) zullen aanvullende onderhoudsmaatregelen aan de renovatie toegevoegd worden om verstoringen in de toekomst te voorkomen.
5 Sluizencomplexen Noordzeekanaal (IJmuiden en Schellingwoude)	Diverse kleinere maatregelen aan sluizen en bruggen om storingsgevoeligheid te verminderen.
6 Volkeraksluis	Betreft vervangen van taatsen en conserveren van sluisdeuren, welke gecombineerd kunnen worden met aanvullende werkzaamheden die storingen in de toekomst voorkomen.
7 Sluis Sambeek	Herstellen hydraulieksysteem.
8 Centrale bediening Zuid-Nederland (oa. Brabantse en Limburgse Kanalen)	Werkzaamheden aan de bestaande bediensystemen om de veiligheid en beschikbaarheid van o.a. de Brabantse en Limburgse Kanalen te kunnen borgen totdat de Centrale Bediening Zuid-Nederland gereed is.
9 Bergse Diepsluis	Aanvullend op de reeds geplande renovatie van de Bergse Diepsluis (uitvoering 2020–2022) zullen aanvullende onderhoudsmaatregelen aan de renovatie toegevoegd worden om verstoringen in de toekomst te voorkomen.
10 Steigers IJsselmeer en Randmeren	Onderhoud aan steigers, waarvan enkele al om veiligheidsredenen afgesloten zijn.
11 Sluis Belfeld	Herstellen hydraulieksysteem.
12 Brug Grave	Werkzaamheden aanvullend op het reeds geplande onderhoud in 2020–2022.
13 Draaibrug Montfoort	Tegenvaller bij het oppakken van onderhoud dat in 2020 en 2021 wordt uitgevoerd.
14 Stuwen Linne, Belfeld, Sambeek en Roermond	In lijn met het aangepaste laagwaterbeleid moeten er maatregelen getroffen worden om lekverliezen te verminderen.
15 Sluis Bosscheveld	Werkzaamheden om de beschikbaarheid van de sluis tot aan het geplande onderhoudsmoment in 2021 te kunnen realiseren.
16 Sluis Born	Herstellen van problemen met de rioolschuiven.
17 Sluis Lith	Herstellen van een constructiefout in de wielstellen van de sluisdeuren.
18 Amsterdam-Rijnkanaal	Diverse werkzaamheden aan, oa. Betonreparaties, onderhoud van oevers en herstel van fietspad.
20 Sluis Delden	Conserveren van damwanden
21 Sluis Eefde	Diverse werkzaamheden aan de sluisdeuren, sluisstorens en sluishoofden om storingen te voorkomen
22 Noordzeekanaal en Marken	Diverse werkzaamheden aan oevers, steigers en afmeervoorzieningen
24 Goereese Sluis	Vervangen van de hydraulische aandrijving om de kans op storingen te beperken
25 Beeksebrug	Werkzaamheden aan de opleggingen om geluidsoverlast voor de omwonenden te voorkomen
26 Servaesbrug	Diverse kleinere werkzaamheden

<i>Locatie</i>	<i>Omschrijving</i>
27 Brugdek Oisterwijkse baan	Herstel van het brugdek
28 Maascorridor	Werkzaamheden aan radarinstallaties en camerasystemen
29 Sluis Born, Sluis Maasbracht, Sluis Heel	Werkzaamheden aan de nivelleersystemen
Hoofdwegennet	
30 Veerinrichtingen Waddenzee	Door de betrokken aanleginrichtingen voor de veerboten naar de Waddeneilanden aan te pakken worden storingen voorkomen en veiligheidsissues aangepakt. Zo wordt het besturingssysteem van de «autobruggen» aangepakt en zullen er damwanden vervangen worden. Werkzaamheden aan asfaltverharding en herstel wegmarkeringen
31 Verspreid over het land	Werkzaamheden aan bermen waaronder herstelbermen en beplanting en repareren fauna-afrostering
32 Verspreid over het land	Werkzaamheden om de hemelwaterafvoer te bevorderen, waaronder aan kolken, bermen en goten
33 Verspreid over het land	Vervangen en herstellen van de openbare verlichting
34 Verspreid over het land	Onderhoudswerkzaamheden aan kunstwerken waaronder werkzaamheden om uitspoeling onder taluds te voorkomen
35 Verspreid over het land	Vervangen van camera's en openbare verlichting
36 Traverse Zwolle	Vervangen van tunneltechnische installaties om storingen te voorkomen
37 Schipholtunnel, Zeeburger-tunnel, Wijkertunnel en A73-tunnel Roermond	Diverse werkzaamheden
38 Suurhoffbrug	
Hoofdwatersysteem	
39 Eilanden De Kreupel en Diemervijfhoek	Aanvullen stortsteen
40 Kanaal Gent – Terneuzen	Herstellen van de kadeconstructie, welke dienst doet als regionale kering
41 Stuw Borgharen	Maatregelen aan de bedienpost
42 Gemaal Panheel	Onderhoud aan de pompen
43 Inlaatwerkingen Schellingwoude	Werkzaamheden aan de hydraulische installaties en besturings- en bedieningsinstallaties
44 Gemaal en Spuisluizen IJmuiden	Diverse werkzaamheden